

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : โครงสร้างตลาดการผลิตยาสูบ : กรณีศึกษาผู้บ่มอิสระในเขตพื้นที่
เพาะปลูกใบยาสูบพันธุ์เวอร์รียเนีย

โดย : นางสาวรัชณี อุดมะ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

...../...../.....

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ หนึ่ง ศึกษาถึงโครงสร้างด้าน
ต้นทุนของใบยาสูบที่บ่มแห้งแล้ว โดยเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนของผู้บ่มอิสระ และต้นทุน
ของโรงงานยาสูบแห่งประเทศไทย สอง ศึกษาถึงตลาดของใบยาสูบของประเทศไทยในการ
นำเข้าและส่งออก โดยใช้ข้อมูลศึกษาในปีการผลิต 2534/2535-2538/2539 และการสัมภาษณ์
ผู้บ่มอิสระในเขตพื้นที่เพาะปลูกใบยาสูบพันธุ์เวอร์รียเนีย กรมสรรพสามิต โรงงานยาสูบ
แห่งประเทศไทย กรมศุลกากร สมาคมผู้บ่มอิสระ บริษัทผู้ส่งออก ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
จะถูกรวบรวมมาเป็นข้อมูลในการศึกษาเชิงคุณภาพ

ผู้บ่มอิสระแต่เดิมเป็นชาวไร่บ่มเองที่ได้รับการสนับสนุนการเพาะปลูกจากโรง
งานยาสูบแห่งประเทศไทยและกรมสรรพสามิตและเป็นผู้กำหนดราคาซื้อ-ขาย โควต้าการ
เพาะปลูกปัจจุบันชาวไร่บ่มเองได้แยกตัวเป็นอิสระ และทำการผลิตโดยใช้ทุนส่วนใหญ่ของ
ตนเองเรียกว่าผู้บ่มอิสระ แต่โควต้าที่จดทะเบียนไว้กับกรมสรรพสามิตนั้นคงอยู่การส่งผลผลิต
ยังทำตามปกติแต่สามารถจำหน่ายผลผลิตที่ได้ให้แก่บริษัทผู้ส่งออกได้ทั้งหมดร้อยละ 100 หลัง
จากจัดสรรตามโควต้าโรงงานยาสูบแล้ว ในขณะที่ชาวไร่บ่มเองต้องส่งโควต้าเพียงแห่งเดียว

เนื่องจากผู้บ่มอิสระบางรายที่ได้รับอนุญาตเพาะปลูกและมีโควต้าส่งโรงงานยาสูบอย่างถูกต้องแต่ไม่ทำการผลิตเอง ปฏิบัติตนเองเป็นเสมือนพ่อค้าคนกลาง แย่งตลาดผู้ซื้อกับผู้บ่มที่ประกอบการครบวงจร จึงทำให้เกิดการแข่งขันด้านราคาและส่งผลต่อเนื่องให้ต้นทุนของผู้บ่มอิสระสูงขึ้นตามไปด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนของชาวไร่บ่มเองหรือผู้บ่มโรงงานยาสูบที่ประกอบกิจการต่อเนื่องโดยครบวงจร ต้นทุนการผลิตของผู้บ่มอิสระจะสูงกว่าต้นทุนการผลิตของชาวไร่บ่มเอง เนื่องจากชาวไร่บ่มเองได้รับการสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย จากโรงงานยาสูบแห่งประเทศไทย ส่วนผู้บ่มอิสระต้องเป็นผู้ดำเนินการเอง

ด้านตลาด พบว่า ตลาดภายในประเทศโรงงานยาสูบแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับซื้อรายใหญ่เพื่อทำการผลิตบุหรี่และผูกขาดการผลิตแต่เพียงผู้เดียว และเป็นผู้กำหนดราคาขั้นต่ำ บริษัทเอกชนจะซื้อใบยาแห้งจากส่วนที่เหลือของผู้บ่มอิสระที่จัดส่งตามโควต้าให้โรงงานยาสูบแห่งประเทศไทยแล้ว และนำใบยาผ่านกระบวนการผลิตเพื่อรักษาคุณภาพในรูปแบบลักษณะตามกรรมวิธีการผลิตก่อนการส่งออก

ตลาดต่างประเทศ พบว่า เป็นตลาดแข่งขันน้อยรายเนื่องจากมีผู้ประกอบการที่ทำการผลิตครบวงจรเพียง 2 บริษัทเท่านั้น จากจำนวนทั้งหมด 7 บริษัท การส่งใบยาที่ผ่านการผลิตก่อนส่งออกจำหน่ายจะส่งตัวอย่างพร้อมทั้งกำหนดราคา และปริมาณที่มีอยู่แจ้งให้ผู้จัดซื้อทราบ โดยกำหนดระยะเวลาในการตัดสินใจในการซื้อ พบว่า ร้อยละ 65 ส่งผลผลิตไปประเทศประชาคมยุโรป ร้อยละ 20 ประเทศอเมริกา ร้อยละ 15 ประเทศแถบเอเชีย

ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตใบยาสูบในประเทศไทยให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอในการจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันควรมีการส่งเสริมการส่งออกใบยาสูบให้ได้มากที่สุด เพื่อลดการนำเข้าใบยาจากต่างประเทศป้องกันการขาดดุลการค้า และส่งเสริมการจ้างแรงงานท้องถิ่นทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการเพาะปลูกและป้องกันการอพยพแรงงานเข้าสังคมเมือง เนื่องจากธุรกิจใบยาสูบมีการจ้างแรงงานอย่างต่อเนื่องทั้งระบบของการผลิต